

## **Social- och hälsovårdsutskottet**

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare och av 4 § i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen**

### **INLEDNING**

#### ***Remiss***

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare och av 4 § i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (RP 152/2015 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

#### ***Utlåtande***

Utlåtande har lämnats av

- kulturutskottet KuUU 2/2016 rd

#### ***Sakkunniga***

Utskottet har hört

- överinspektör Hannu Tolonen, undervisnings- och kulturministeriet
- regeringssekreterare Tiina Muinonen, social- och hälsovårdsministeriet
- chef för tävlingsverksamheten Arto I. Järvelä, Jääkiekon SM-liiga Oy
- direktör Lea Mäntyniemi, Finansbranschens Centralförbund rf
- verksamhetsledare Markus Juhola, Jalkapallon Pelaajayhdistys ry
- utvecklingschef Sonja Lilius, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt
- ordförande Jarmo Saarela, Suomen Huippu-urheilijoiden Unioni SHU
- verksamhetsledare Jarmo Saarela, Suomen Jääkiekkoliiga ry
- organisationschef Rainer Anttila, Valo, Finlands Idrott rf.

Utskottet har fått skriftligt yttrande av

- Finlands näringsliv rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Finlands Bollförbund rf
- Olycksfallsförsäkringscentralen.

## Betänkande ShUB 2/2016 rd

### PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare ändras. Den nedre åldersgränsen för ålderspension ändras från 65 år och innebär att den nedre åldersgränsen enligt arbetspensionslagarna måste uppnås. För idrottsutövare som är födda före 1965 ska den nedre åldersgränsen för ålderspension fortfarande vara 65 år. Vidare höjs den övre åldersgränsen för att teckna försäkring från 43 till 65 år.

Försäkringsbolag som tillhandahåller försäkringar i syfte att säkerställa försäkringsskyddet ska åläggas skyldighet att inom utsatt tid anmäla till social- och hälsovårdsministeriet, om bolaget inte längre har för avsikt att tillhandahålla försäkringar som avses i lagen. Anmälningförfarandet ger lagstiftaren skälig tid att ordna försäkringsskyddet på något annat sätt, om inte ett enda försäkringsbolag är villigt att tillhandahålla lagstadgade försäkringar. Till lagen fogas en ny bestämmelse om företräde för ersättningar enligt idrottslagen och om ersättningarnas förhållande till andra lagstadgade förmåner. Dessutom kompletteras lagen bland annat i fråga om försäkringskyldighet och utbetalning av olycksfallspension samt med ett stort antal tekniska ändringar.

Vidare ändras lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen. Lantbruksföretagare ska inte längre ha rätt till dagpenning enligt den lagen om han eller hon för samma tid och på grund av samma arbetsoförmåga har rätt till ersättning för inkomstbortfall på grund av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar.

Lagen avses träda i kraft den 1 maj 2016. Ändringen av den nedre åldersgränsen för ålderspension föreslås dock träda i kraft först den 1 januari 2017.

### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet anser det positivt att den sociala tryggheten för proffsidrottare ska förbättras. I takt med att idrotten har blivit professionell och idrottskarriären längre är det fler idrottsutövare som får sin huvudsakliga försörjning genom idrott.

Idrottsutövare ska få bättre villkor genom att den övre gränsen för försäkring höjs från 43 till 65 år och skyddet samordnas med arbetspensionsförsäkringen i övrigt. Det sker genom att den nedre gränsen för ålderspension enligt lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare från och med nästa år harmoniseras med den nedre åldersgränsen för arbetspension enligt arbetspensionslagarna. Vidare ingår det en del preciseringar av försäkringsperioden och villkoren för utbetalning av olycksfallspension. Det förtydligar nuvarande praxis för olycksfallsskydd och sjukdomstid för idrottsutövare.

Det lagstadgade olycksfallsskyddet och ålderdomstryggheten är ordnade via försäkringar från privata försäkringsbolag, men det är få bolag som ger ut den typen av försäkringar. I ett tidigare sammanhang har utskottet krävt att bestämmelserna ses över för att det ska kunna garanteras att idrottsutövare får lagstadgat pensionsskydd (ShUB 7/2009 rd). Enligt propositionen ska försäkringsbolagen i fortsättningen anmäla till social- och hälsovårdsministeriet om de slutar tillhandahålla

## Betänkande ShUB 2/2016 rd

hålla försäkring enligt lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare. Även om den nya modellen inte undanröjer risken för att det kommer att saknas villiga tillhandahållare av försäkringar på marknaden, garanterar den att myndigheten i god tid blir underrättad om att ett försäkringsbolag drar sig ur verksamheten. Därmed kan myndigheten vidta åtgärder för att säkerställa att idrottsutövare har tillgång till försäkringsskydd. Utskottet understryker att tillgång till försäkring är en grundförutsättning för att proffsidrottare ska kunna få lagstadgad social trygghet.

Vidare framhåller utskottet att det fortfarande finns en del brister i den sociala tryggheten för proffsidrottare och att de bör avhjälpas gradvis. Precis som kulturutskottet anser också social- och hälsovårdsutskottet att man bland annat bör undersöka hur idrottsutövare kan integreras i det inkomstrelaterade skyddet vid arbetslöshet. Möjligheterna att förbättra den sociala tryggheten för idrottsutövare inskränks dock av att den finansiella basen inom idrottsverksamhet är snäv och av att olycksfallsrisken är hög. I dagsläget är omkring 1 200 idrottsutövare försäkrade och knappa 100 arbetsgivare, det vill säga idrottsföreningar, har tecknat försäkring. Det är förknippat med stora kostnader för både idrottsutövarna och deras arbetsgivare om idrottsutövare integreras i den allmänna lagstiftningen om arbetspensions-, arbetslöshets- och olycksfallsförsäkring. Missförhållandena måste rättas till, men med målet att betalningsskyldigheterna ökar i måttlig takt. Samtidigt spelar kostnadshanteringen en framträdande roll för att försäkringsskyddet ska kunna verkställas.

I likhet med kulturutskottet ser social- och hälsovårdsutskottet med oro på att det på senare år blivit färre individuella idrottsutövare som har försäkring för lagstadgad social trygghet.

I sitt utlåtande understryker kulturutskottet att det är angeläget att idrottsutövarna får möjligheter att utbilda sig för något annat yrke redan under idrottskarriären. Social- och hälsovårdsutskottet håller med kulturutskottet och anser det viktigt att idrottsorganisationerna och utbildningsmyndigheterna samarbetar för att underlätta för aktiva idrottsutövare att kombinera idrott och studier.

## FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 152/2015 rd utan ändringar.*

Helsingfors 3.3.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd  
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent  
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna  
medlem Anna-Maja Henriksson sv  
medlem Arja Juvonen saf  
medlem Anneli Kiljunen sd

## **Betänkande ShUB 2/2016 rd**

medlem Anne Louhelainen saf  
medlem Juha Pylväs cent  
medlem Sari Raassina saml  
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf  
medlem Sari Sarkomaa saml  
ersättare Elsi Katainen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.